

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput II. Martyrium adultorum est actus heroicus fortitudinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

LIBER SEPTIMUS.

AMOR FORTIS.

34 **V**erè Concilium Araus. dicit, quòd fortitudinem Christianorum Dei charitas facit: quia fortis est ut mors dilectio, Cant. 17. Uique aded fortis, ut qui corde perfecto Deum amat, nec mortem, nec supplicia timeat, sed corpus suum tradat, ita ut ardeat, nec in tormentis deficiat. Magna profectò est ista dilectio, testeque Augustino serm. 15. de verb. Apost. *Multum amavit, qui torqueri potuit, desicere non potuit. Sed ille non potuit tanta perferre sine amore.* Nec sine amore forti. Quia, ut iterum ait lib. de patientia c. 4. *vis desideriorum facit tolerantiam laborum; & nemo, nisi pro eo quod delectat, sponte suscipit ferre quod cruciat.* Tuncque Dei dilectio maxima est in hac vita, quando pro illa ipsa contemnitur vita, lib. de nat. & grat. c. 70. *Hac vera fortitudo est* (inquit Ambrosius lib. 1. de offic. Ministr. c. 36.) *quam habet Christi Athleta: quia nisi legitimo certamine non coronatur.* Talis fuit fortitudo Martyrum, quos Cyprianus epist. 8. sic affatur: *Quibus vos laudibus predicem, fortissimi Fratres? Robur pectoris vestri, & perseverantiam fidei quo praconio exornem? Tolerastis usque ad consummationem gloria durissimam questionem, nec cessistis suppliciis, sed vobis potius supplicia cessarunt.... Inexpugnabilem fidem superare non potuit sevens diu plaga repetita, quamvis, rupta compage viscerum, torquerentur in servitio Dei, jam non membra, sed viscera. Quale illud fuit spectaculum Domino! quam sublimem! quam magnum!..... pretiosa mors haec est, qua emit immortalitatem pretio sui sanguinis, qua accipit coronam de consummatione virtutis.* Nec tamen solis illis fortissimis Athleticis, sed & nobis, in pace Ecclesiae viventibus, fortitudo necessaria est. Cum habeat & pax Ecclesiae Martyres suos. Siquidem tota vita Christiani, si secundum Evangelium vivat, crux est & martyrium, adversus pravitas utique cupiditates, adversus mundi blanditias, & terrores, adversus continuas diaboli impugnationes, adversus rectores mundi, & tenebrarum harum. Sed praevallere non poterunt, si induamur armaturam Dei, loricaeque charitatis christi. *Quis enim nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque*

Virtutes.... neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, Rom. 8.

CAPUT I.

Fortitudinis duplex acceptio & officium.

Sanctus Thomas q. 123. a. 2. observat 35 *S*duplicem fortitudinis acceptionem. Primò enim sumitur pro animi firmitate in bene operando, & sic (inquit) generalis est virtus, seu conditio cujuslibet virtutis: ad virtutem quippe requiritur, ut firmiter, & constanter operetur, ut Philosophus docet 2. Ethic. 4. Secundò, pro animi firmitate in aggrediendis, & sustinendis rebus arduis, & magis in perferendis, quàm in aggrediendis. Quia difficilius est timorem reprimere, quàm audaciam moderari. Difficilius diu manere invictum, praesertim in doloribus, & cruciatibus, quàm subito motu ad aliquid arduum moveri. Atque hinc elucet fortitudo Martyrum, de qua numero praecedenti. Nec dubium quin fortitudo sic accepta, sit virtus, & virtus specialis. Facit enim quòd homo nullis molestis & terroribus ab honesto recedat, nec temerè se in pericula conjiciat, & ut animum adversus praevisa pericula & terrentia praeparet. *Nisi enim explorentur adversa, cito occupant* (ait Ambrosius lib. 1. de offic. c. 38.) *ut in bello improvisus hostis vix sustinetur, & si imparatos inveniat, facile opprimit; ita animus mala inexplorata plus frangunt.*

Hinc fortitudo defini potest, *considerata periculorum susceptio, moderataque aggressio, & invicta molestarum perpressio....* Ita ferè Tullius lib. 2. de inventione. Unde officium ipsius est moderari timorem, audaciam, & tristitiam. Timorem, ne nimius sit, non ut sit nullus, ubi justa est timoris causa (vitiosum est enim non timere, quomodo & quantum timere oportet.) Audaciam, ne temerè se in pericula conjiciat. Tristitiam, ne propter eam, ex malo praesenti conceptam, animus à bono suscepto deficiat, vel aliquid contra honestatem fiat.

CAPUT II.

Martyrium aduulorum est actus heroicus fortitudinis.

Negant hoc aliqui, dicentes, martyrium esse actus illius virtutis, quae à

persecutoribus impugnatur, v. g. fidei, vel castitatis. Verum affirmant sancti Cyprianus n. 34. relatus, Ambrosius lib. 1. de offic. c. 36. & 41. Chrysostomus homil. 5. in Matth. Augustinus lib. 1. de morib. Eccles. c. 22. & 23. Et probatur ex Apostolo Hebr. 11. de Martyribus dicente, quod *fortes facti sunt in bello*. Necnon ex eo quod martyrio conveniat definitio & officium fortitudinis, de quibus cap. præcedenti.

38 Nec refert, quod mortis acceptatio per seipsoque ex aliis virtutibus procedere queat, absque intuitu ad honestatem propriam fortitudinis: cum equidem in martyrio se offerat propria materia, officiumque fortitudinis, periculum utique mortis, ipse per seipso, timoris, & tristitiæ moderatio, ne eam impediatur, &c. Unde licet primum & principale motivum actus martyrii sit charitas, per modum imperantis, prout docet S. Thomas q. cit. a. 2. ad 2. fortitudo tamen ad actum illum concurrat per modum elicientis. Et sic martyrium non tantum habet bonitatem actus fidei v. g. vel castitatis, sed & charitatis, & fortitudinis.

CAPUT III.

Requisita ad rationem martyrii.

39 Primum requisitum est per seipsoque mortis, illatæ propter professionem fidei, vel alterius virtutis Christianæ; vel certè per seipsoque tormenti nati mortem illam inferre. Quia, ut S. Thomas ait a. 4. ad martyrii rationem necesse est, quod mors reipsa sequatur, vel posita sit sufficiens causa mortis, ex qua naturaliter sequeretur, nisi divinitus impeditur. Unde Joannem Evangelistam ut Martyrem Ecclesia colit, quia missus in dolium olei ferventis, inde reipsa mortuus fuisset, nisi mors ipsius divinitus impedita fuisset.

40 Dixi, propter professionem fidei, &c. Martyrem enim non pœna, sed causa facit, ut Augustinus dicit conc. 2. in Psalm. 34. Unde dum quis occiditur propter doctrinam falsam, vel propter sua crimina, non est martyr, licet vanè existimet, se pro fidei veritate occidi. Propterea *nemo vestrum* (ut dicitur 1. Petr. 4.) *patiatur ut homicida, aut fur, &c. si autem ut Christianus, non erubescat; glorificet autem Deum in isto nomine.*

41 Illi quidem fidei Confessores, qui mortem pro Christo habuerunt in voto, jamque ceperunt tormenta pro ipso sustinere, tamen non lethalia, inter Martyres olim fuerunt computati, ut videre est apud Tertullianum lib. ad Martyres, & contra Praxeam, & apud Cyprianum epist. 9. 16. 30. &c. Posterioribus tamen sæculis pro consummatis Martyribus habiti non sunt, Tom. II.

nec habentur, nisi qui mortem, vel lethalia pro Christo tormenta subierunt.

Secundum requisitum est *voluntaria* mortis pro Christo, sive pro Christi fide, vel alia Christiana virtute, acceptatio. Cum martyrium sit opus virtutis. Nemo verò, absque sua voluntate & consensu, virtutis opus exercet.

Tertium requisitum est, quod quis non resistat Tyranno, sed absque resistentiâ finat se interfici, Christi exemplo, qui *sicut ovis* non resistens ad occisionem ductus est.

Hinc milites, pro fidei defensione cum pura intentione pugnant, si in ejusmodi bello à Mahumetanis, Judæis, vel Hæreticis occidantur, multum quidem merentur; non sunt tamen Martyres, nec ut tales ab Ecclesia habentur. Quia magis quarunt infideles occidere, ne fides & religio ab ipsis exterminetur, quam ab ipsis occidi; nec mortem sine resistentiâ patiuntur, ut passus est Christus, qui, *cum pateretur, tradebat se judicanti injuste*, 1. Petr. 2. & *oblatus est quia voluit, & non aperuit os suum. Sicut ovis ad occisionem ducetur; & quasi agnus coram tundente se obmutescet*. Ila. 53.

Quartum requisitum est, ut fide supernaturali teneat veritatem, pro cujus confessione moritur. Si enim suo dumtaxat iudicio, humanoque sensu aliquam fidei veritatem teneret, aliis repudiatis (prout hæretici faciunt) tamen pro illius veritatis confessione moreretur, Martyr non esset Christi, sed sui sensus & iudicii; nec moreretur pro fide divina (quæ non est in hæreticis, qui propterea Deo placere non possunt) sed pro humana, quæ solâ veritatem illam teneret. Si enim fide divinâ teneret, nullam veritatem divinitus revelatam repudiaret. Eorum tamen patientia *donum Dei est*. Aug. de patientia c. 27. Omnia proinde infidelium opera non sunt peccata. Hinc extra Ecclesiam martyrium non est, nec baptismum sanguinis prodest, ut docent Cyprianus epist. 73. ad Jubajanum, Hieronymus in cap. 1. ad Galat. Augustinus epist. 61. & 167. veter. edit. Necnon lib. 3. contra Cresconium, & lib. 3. contra Donatist. c. 17.

Quintum requisitum est status gratiæ, vel idonea & sufficiens ad gratiam dispositio. Si enim *tradidero corpus meum, ita ut ardeat, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest*, 1. Cor. 13. Et ita docet S. Thomas 3. p. q. 87. a. 1. ad 2.

CAPUT IV.

Requisita in peccatore dispositio, ut martyrium ipsi pro se ad salutem.

Certum est ex dictis numero præcedenti, affectum, tam actuale, quam virtuale ad peccatum mortale, esse im-